

NÉV ÉS JELKÉP

Hamarosan kicserélik a névtáblát az egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskola kapuján — olvasom a Magyar Hírlap tegnapi számában, egy rövid interjú bevezető mondataként. És kedvetlen, egyre rosszkedvűbb leszek a hírtől. Hogy miért? Erre keresem töprengve a választ, magamnak is, meg az együtt gondolkodó olvasóknak is szánva a feleletet.

Szeretném elkerülni a csapdát, amibe a tervezett névváltoztatás szorgalmazói szükségképpen és törvényszerűen belekerülnek. Vagyis hogy a mérleg egyik serpenyőjében Ho Si Minh neve áll, a másikéban gróf Esterházy Károlyé, az iskola alapítójáé. Hogy tehát választanom kell, s egy nevet eldobjak.

Ho Si Minh nem szorul az én védelmemre: a több ezer éves kultúrájú vietnami népnek ez a hazájában Kossuthként tisztelt forradalmára, akiért — amikor földje szabadságáért kilátástalannak tetsző küzdelmet vívott — a világ haladó része egyöntetűen kiállt, olyanokkal az élen, mint, mondjuk, Olof Palme, tudjuk, nem csak államférfi volt, nem csak pártvezető, hanem egyebek között költő is, író is. Ho Si Minh, és a további méltatásától talán el is tekintek, nem szorul a védelmemre tehát. És bizton hiszem, hogy a másokéra sem. A róla kiállított történelmi bizonyítvány, amit egyébként a volt ellenfelek történései, akár Franciaországban, akár az USA-ban, is aláírnak, lehet, hogy árnyalataiban gazdagodni, részleteiben bővülni fog, de lényegében változatlan marad. Egy forradalom, egy vállalhatóan nemes, tiszta életút, egy nemzetközileg, és ha úgy tetszik, fegadógiaailag is követhető nagy formátumú személyiség jelképeként.

És ugyanígy nem szorul a védelmemre a kiváló és nagy műveltségű tudós főpap, Esterházy Károly egri püspök sem. Aki Vácott a ba-

zilika fundamentumát rakja le, majd Egerben megépítteti, eredetileg egyetemnek szánva, a liceumot, aki ugyanott könyvtárat alapít, s aki a magyar orvosképzés megindításának is egyik múlhatatlan érdemű egyénisége. Akinek megítélésekor tárgyszerűen azt is tudnunk kell, hogy a saját hite melletti erős elkötelezettsége szükségszerűen avatta az ellenreformáció kimagasló alakjává, a protestantizmus, következőképpen a vallási és társadalmi tolerancia egyik leghatékonyabb ellenfelévé a XVIII. századi Magyarországon. Ez utóbbi tekintetben, érdemeit nem vitatva, tény: az idő és a történelem nem őt igazolta.

Az egri főiskola illetékese a Magyar Hírlapban azt mondja, hogy a jelenlegi név választása nem volt „szerencsés”. Szerintem itt többről van szó, kétszeresen is. Több mint nem szerencsés az a gyakorlat, amely hagyományoktól és érzelmektől függetlenül felső döntéssel erőszakol rá neveket intézményekre, brigádokra, utcákra. Mondjuk ki, hibás és megszakítandó gyakorlat, amit utólag is korrigálni kell. Ho Si Minh neve azonban nem érdemtelenül került az intézmény kapujára, vagyis az ő személye mentes egy hibás korábbi gyakorlattól. Ezért nevének ilyen, a tervezett formában való levétele túlmutat önmagán a tényen, és nem vállalható nyugodt lelkiismerettel.

A megoldást, őszintén szólva, nem tudom. De az nyilvánvaló számomra, hogy egy demokratikus szavazás ebből az esetben önmaga ellen vét. Nem azért, mert egy újabb, egy közelebbi és másként érdemes nevet helyez előtérbe, hanem mert egy másikat óhatatlanul megcsúfol. A név mindig jelkép is. Amit Ho Si Minh neve jelképez, azt pedig aligha vétozza meg a történelem.

Tripolszky László